

KORUPCIJAS NOVĒRŠANAS UN APKAROŠANAS BIROJS

PĀRSKATS **„Par atklātajiem partiju finansēšanas pārkāpumiem Saeimas vēlēšanās** **2014.gadā”**

2015.gada 1.jūlijā

POLITISKO PARTIJU DEKLARĀCIJU PĀRBAUŽU REZULTĀTI

2014.gada 4.oktobrī Latvijā notika kārtējās Saeimas vēlēšanas. Saskaņā ar Centrālās vēlēšanu komisijas publicēto informāciju, 2014.gada Saeimas vēlēšanās Latvijā piedalījās 13 partiju un partiju apvienību deputātu kandidātu saraksti, kuros kopā bija pieteikti 1156 deputātu kandidāti. Piesakot kandidātu sarakstu vēlēšanām, Centrālās vēlēšanu komisijas depozīta kontā bija jāiemaksā drošības nauda 1400 eiro apmērā. Drošības nauda tiek atmaksāta, ja no kandidātu saraksta Saeimā ievēl vismaz vienu deputātu.

Atbilstoši normatīvo aktu prasībām Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs (KNAB) priekšvēlēšanu aģitācijas periodā (120 dienas pirms vēlēšanām) uzraudzīja, vai partijas ievēro tām noteiktos priekšvēlēšanu izdevumu ierobežojumus. Lai īstenotu šo funkciju, KNAB pārbaudīja reklāmas pakalpojumu sniedzēju, politisko partiju un to apvienību, deputātu kandidātu un ar politiskajām organizācijām un to apvienībām nesaistīto personu iesniegtos 1790 paziņojumus par noslēgtajiem līgumiem par priekšvēlēšanu aģitācijas materiālu izvietojumu un priekšvēlēšanu izdevumu izmantošanu, uz kuriem ir noteikti apmēra ierobežojumi.

Par iespējamām priekšvēlēšanu aģitācijas perioda laikā veiktajiem priekšvēlēšanu aģitācijas un partiju finansiālās darbības pārkāpumiem KNAB saņēma vairāk kā 106 sūdzības un iesniegumus. Iesniegumos un sūdzībās gan iedzīvotāji, gan arī politiskās partijas vai to apvienības lūdza KNAB skaidrot partiju finansēšanu un priekšvēlēšanu aģitāciju regulējošo normatīvo aktu normas, kā arī ziņoja par konkrētiem gadījumiem, kad, iespējams, pārkāpti priekšvēlēšanu aģitācijas ierobežojumi vai izmantoti valsts vai pašvaldību administratīvie resursi priekšvēlēšanu aģitācijas veikšanai.

2014.gadā, 120 dienu ilgajā priekšvēlēšanu aģitācijas periodā pirms Saeimas vēlēšanām tika publicēta un pārbaudīta informācija par politisko partiju un to apvienību saņemtajiem dāvinājumiem (ziedojumiem) par kopējo summu 3 264 894,56 *euro*. Salīdzinoši ar Eiropas Parlamenta vēlēšanu priekšvēlēšanu aģitācijas periodā 2014.gadā, tajā laikā tika publicēta un pārbaudīta informācija par politisko partiju un to apvienību saņemtajiem dāvinājumiem (ziedojumiem) par kopējo summu 1 397 909,66 *euro*.

Minētais liecina, ka priekšvēlēšanu aģitācijas periodā pirms Saeimas vēlēšanām vidējais ziedojuma apmērs no viena ziedotāja, salīdzinot to ar 2014.gada Eiropas Parlamenta vēlēšanās viena ziedotāja ziedojuma apmēru, ir pieaudzis.

Partiju un to apvienību vēlēšanu ieņēmumu un izdevumu Deklarācijas

Saskaņā ar Politisko organizāciju (partiju) finansēšanas likumā noteiktajām prasībām, līdz 2014.gada 3.novembrim visām 13 politiskajām partijām un to apvienībām, kas bija iesniegušas deputātu kandidātu sarakstus uz Saeimas vēlēšanām, bija jāiesniedz vēlēšanu ieņēmumu un izdevumu deklarācijas, norādot priekšvēlēšanu ieņēmumus un izdevumus (laika posmā no 2014.gada 7.jūnija līdz vēlēšanu dienai).

No 13 politiskajām partijām un to apvienībām, kas piedalījās Saeimas vēlēšanās,

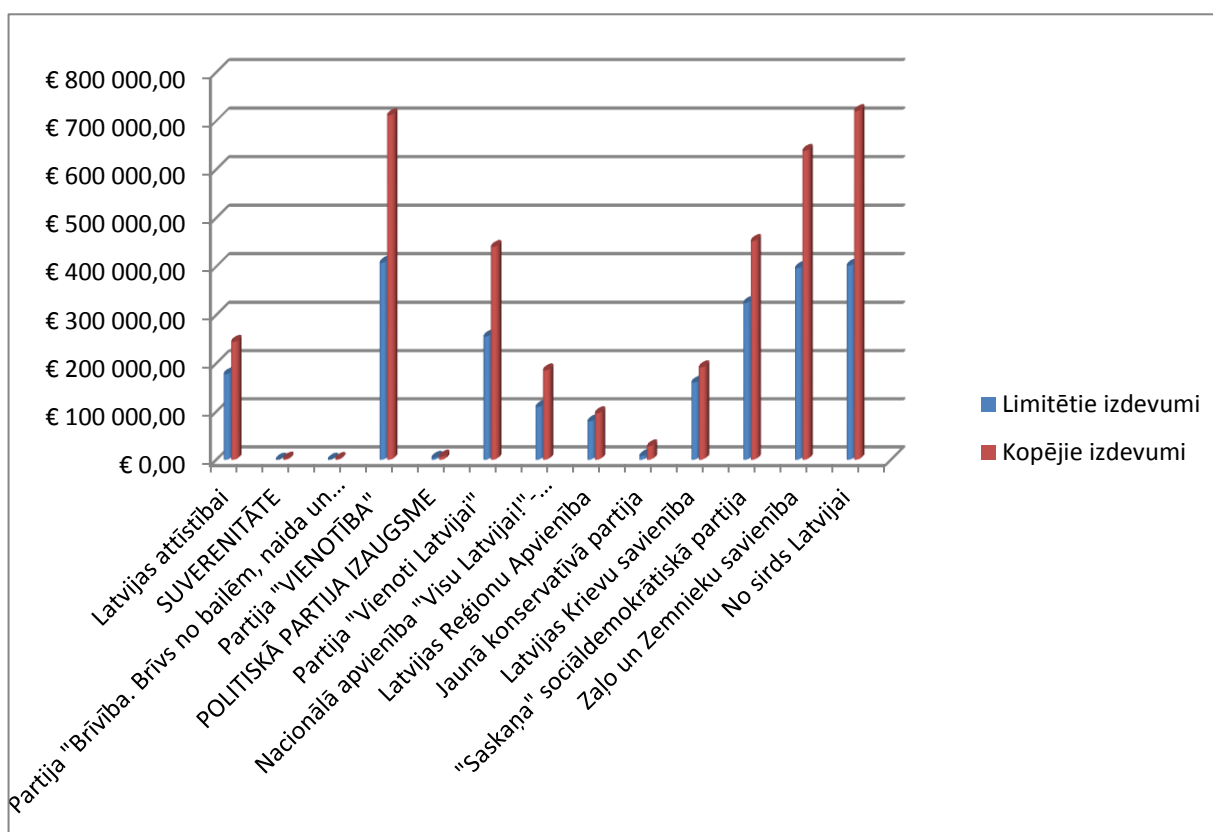
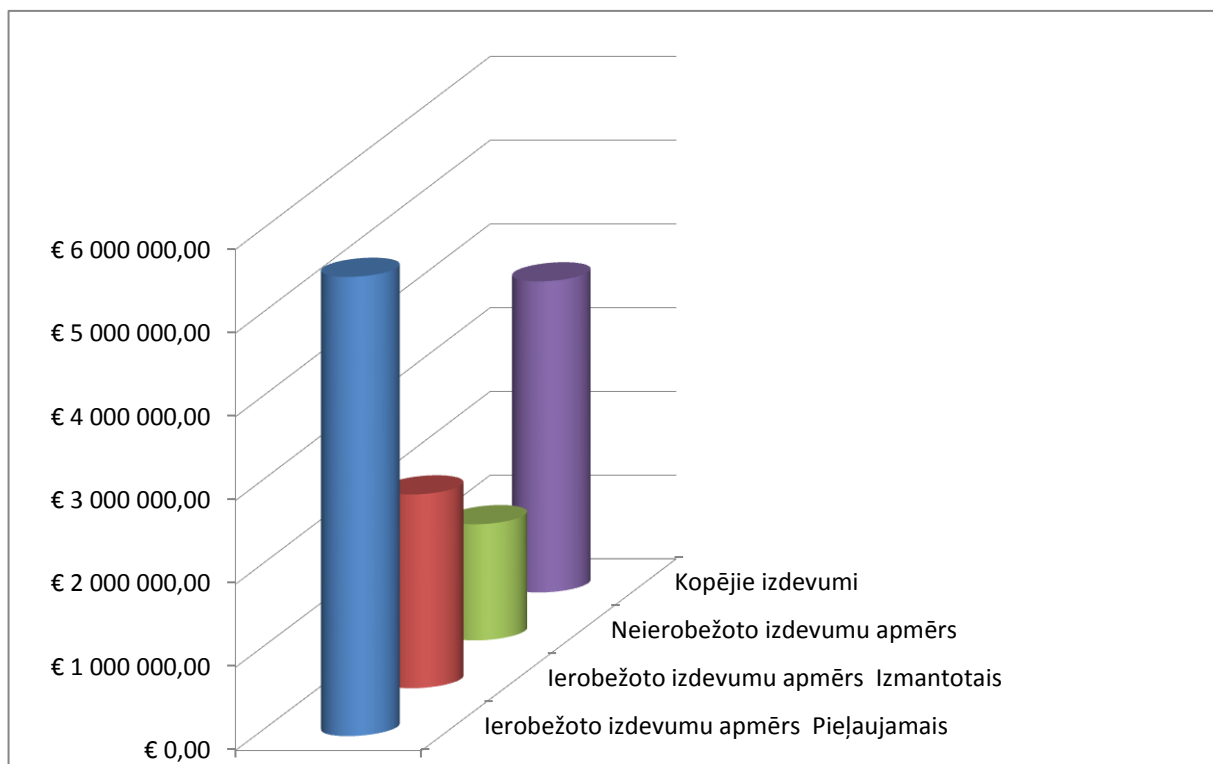
2 neiesniedza tās līdz Politisko organizāciju (partiju) finansēšanas likumā noteiktajam termiņam un tās ir – PP „Vienoti Latvijai” un PP „Latvijas Reģionu Apvienība”. Šajos divos gadījumos, bija pieņemti lēmumi par administratīvās pārkāpuma lietas neuzsākšanu, jo bija mazs kavējums.

Deklarācijās norādītā informācija

Politiskās partijas vai to apvienības nosaukums	Ierobežoto izdevumu apmērs (euro)		Neierobežoto izdevumu apmērs (euro)	Kopējie izdevumi (euro)
	Pieļaujama	Izmantotais		
Latvijas attīstībai	422 997,09	177411,14	67033,76	244444,90
SUVERENITĀTE	422 997,09	0	2336,83	2336,83
Partija "Brīvība. Brīvs no bailēm, naida un dūsmām"	422 997,09	0	1422,47	1422,47
Partija "VIENOTĪBA"	422 997,09	407634,16	303677,83	711311,99
POLITISKĀ PARTIJA IZAUGSME	422 997,09	3815,94	2467,20	6283,14
Partija "Vienoti Latvijai"	422 997,09	255630,47	184527,09	440157,56
Nacionālā apvienība "Visu Latvijai!"- "Tēvzemei un Brīvībai/LNNK"	422 997,09	109479,99	75809,74	185289,73
Latvijas Reģionu Apvienība	422 997,09	79475,38	16746,91	96222,29
Jaunā konservatīvā partija	422 997,09	7566,59	20040,85	27607,44
Latvijas Krievu savienība	422 997,09	160018,06	31510,47	191528,53
"Saskaņa" sociāldemokrātiskā partija	422 997,09	324838,07	127422,18	452260,25

Par atklātajiem politisko partiju finansēšanas pārkāpumiem 2014.gada Saeimas vēlēšanās

Zaļo un Zemnieku savienība	422 997,09	396552,23	241482,79	638035,02
No sirds Latvijai	422 997,09	401803,99	318091,29	719895,28
KOPĀ	422 997,09	2324226,02	1392569,41	3716795,43

Priekšvēlēšanu izdevumu apmēra ierobežojumi

Lai realizētu priekšvēlēšanu izdevumu apmēra (limits 422 997,09 *euro*) kontroli KNAB bija iepircis neatkarīgu priekšvēlēšanu izdevumu apmēra izdevumu uzskaites kontroli, ko realizēja SIA „TNS Latvia”, kurā ietilpa apmaksātas priekšvēlēšanu aģitācijas un slēptās priekšvēlēšanu aģitācijas uzskaitē. Kā arī pašas politiskās partijas, ar politiskām partijām nesaistītās personas un aģitācijas izvietotāji saskaņā ar normatīvo aktu prasībām sniedza pirms vēlēšanām KNAB paziņojumus par noslēgtajiem līgumiem par plānoto priekšvēlēšanu aģitācijas materiālu izvietošanu. Kopumā ir apkopoti 1790 paziņojumi par plānoto priekšvēlēšanu aģitācijas izvietošanu.

Pamatojoties uz pirms vēlēšanām apkopoto informāciju par noslēgtajiem līgumiem par plānoto priekšvēlēšanu aģitācijas izvietošanu, nedēļas laikā pirms pašām vēlēšanām 3 partijas būtiski pietuvojās maksimālajam priekšvēlēšanu izdevumu apmēram (PP „Vienotība”, PP „No sirds Latvijai” un PPA „Zaļo un Zemnieku savienība”), tomēr, pamatojoties uz KNAB rīcībā esošo informāciju, limits pirms vēlēšanām netika pārsniegts, līdz ar to KNAB nevajadzēja realizēt pienākumu par pretlikumīgas priekšvēlēšanu aģitācijas kampaņas apturēšanu.

2014.gadā KNAB saņēma 106 iesniegumus par iespējamiem pārkāpumiem priekšvēlēšanu aģitācijas un partiju finansiālās darbības normatīvo aktu ievērošanā, kā arī par skaidrojumu sniegšanu. Par iesniegumos minētajiem faktiem KNAB veica 9 pārbaudes par iespējamo publiskas personas institūcijas administratīvo resursu izmantošanu priekšvēlēšanu aģitācijas veikšanai, 17 pārbaudes veiktas par iespējamās slēpto priekšvēlēšanu aģitāciju pirms vēlēšanām un 24 pārbaudes par iespējamiem priekšvēlēšanu aģitācijas pārkāpumiem.

Deklarāciju patiesuma pārbaudes

Deklarāciju patiesuma pārbaudes

Pārbaudot 13 politisko partiju un to apvienību vēlēšanu ieņēmumu un izdevumu deklarācijas pirms Saeimas vēlēšanām, vairākos gadījumos tika konstatēts, ka politiskās partijas un to apvienības nebija norādījušas visus savus priekšvēlēšanu ieņēmumus un izdevumus, nebija ievērojušas priekšvēlēšanu izdevumu apmēra ierobežojumus, finansēšanas avotus, skaidras naudas ierobežojumus un deklarācijas aizpildīšanas kārtību, kā arī nebija ievērojušas ziņojumu par saņemtajiem dāvinājumiem (ziedojumiem) un paziņojumu par paredzamo priekšvēlēšanu aģitāciju iesniegšanas kārtību.

Gadījumos, kad tika konstatēts, ka partiju un to apvienību atsevišķu deputātu kandidātu veikto individuālo priekšvēlēšanu aģitācijas kampaņu izdevumus apmaksā fiziskas un juridiskas personas, KNAB šīs izmaksas pieskaitīja attiecīgo partiju vēlēšanu kampaņu izdevumiem.

Salīdzinot partiju vēlēšanu ieņēmumu un izdevumu deklarācijās norādīto

informāciju ar politisko partiju iesniegtajiem grāmatvedības pirmdokumentiem, pretpārbaužu informāciju un monitoringa datiem, sekojošām partijām nav konstatēti pārkāpumi – Latvijas attīstībai, Latvijas Reģionu Apvienība, Latvijas Krievu savienība, Politiskā partija Izaugsme, No sirds Latvijai, Suverenitāte.

Veicot politisko partiju un to apvienību iesniegto deklarāciju pārbaudes, tika konstatēti sekojoši pārkāpumi:

a) 6 politiskās partijas un to apvienības norādīja nepatiesas ziņas deklarācijā un neievēroja deklarācijas aizpildīšanas kārtību, kopumā nenorādot finanšu līdzekļus 71 325,14 *euro* apmērā (minētos pārkāpumus pieļāva Jaunā konservatīvā partija, Partija „Brīvība. Brīvs no bailēm, naida un dusmām”, Partija „VIENOTĪBA”, Partija „Vienoti Latvijai”, „Saskaņa” sociāldemokrātiskā partija, Zaļo un Zemnieku savienība).

b) Partija „VIENOTĪBA” pārsniedza priekšvēlēšanu izdevumu apmēru par 43 014,64 *euro*.

c) Zaļo un Zemnieku savienība pieņēma pretlikumīgu ziedojumu no juridiskas personas 572,59 *euro* apmērā.

d) Jaunā konservatīvā partija neievēroja skaidras naudas ierobežojumu kopsummu par 180,00 *euro*.

e) 5 politiskās partijas un to apvienības nav ievērojušas ziņojumu par saņemtajiem dāvinājumiem (ziedojumiem) un paziņojumu par paredzamo priekšvēlēšanu aģitāciju iesniegšanas kārtību (minētos pārkāpumus pieļāva Jaunā konservatīvā partija, Partija „Brīvība. Brīvs no bailēm, naida un dusmām”, Partija „Vienoti Latvijai”, „Saskaņa” sociāldemokrātiskā partija, Zaļo un Zemnieku savienība).

Partijām un to apvienībām piemērotā administratīvā atbildība par likuma prasību neievērošanu

Izvērtējot partiju un to apvienību iesniegtās deklarācijas, KNAB amatpersonas pret 6 partijām vai to apvienībām uzsāka administratīvā pārkāpuma lietvedību, tika pieņemti lēmumi par to saukšanu pie administratīvās atbildības, uzliekot naudas sodu kopsummā par 5300 *euro*.

Par atklātajiem politisko partiju finansēšanas pārkāpumiem 2014.gada Saeimas vēlēšanās

Nr. p.k.	Politiskās partijas vai to apvienības nosaukums	Atklātie pārkāpumi	Naudas sods (euro)	Lēmuma datums	Izpilde*
1.	Jaunā konservatīvā partija	Norādītas nepatiesas ziņas deklarācijā: nav norādīti deputātu kandidātu veikto individuālo priekšvēlēšanu aģitācijas kampaņu izdevumi kopā 102,00 euro. Deklarācijas aizpildīšanas kārtības neievērošana un skaidras naudas iemaksu ierobežojumu kopsummā neievērošana, ziņojumu par saņemtajiem dāvinājumiem (ziedojumiem) iesniegšanas kārtības neievērošana.	140,00	20.04.2015	19.05.2015
2.	Partija „Brīvība. Brīvs no bailēm, naida un dusmām”	Deklarācijas aizpildīšanas kārtības neievērošana un ziņojuma par saņemto dāvinājumu (ziedojumu) aizpildīšanas kārtības neievērošana.	100,00	25.03.2015	20.04.2015
3.	Partija „VIENOTĪBA”	Norādītas nepatiesas ziņas deklarācijā: nav norādīti deputātu kandidātu veikto individuālo priekšvēlēšanu aģitācijas kampaņu izdevumi kopā 58 377,57 euro. Pārsniegts priekšvēlēšanu izdevumu apmērs par 43 014,64 euro.	4300,00	13.05.2015	Pārsūdzēts
4.	Partija „Vienoti Latvijai”	Norādītas nepatiesas ziņas deklarācijā: nav norādīti deputātu kandidātu veikto individuālo priekšvēlēšanu aģitācijas kampaņu izdevumi kopā 2285,22 euro. Ziņojumu par saņemtajiem dāvinājumiem (ziedojumiem) iesniegšanas kārtības neievērošana.	200,00	23.04.2015	Parāds
5.	„Saskaņa” sociāldemokrātiskā partija	Norādītas nepatiesas ziņas deklarācijā: nav norādīti deputātu kandidātu veikto individuālo priekšvēlēšanu aģitācijas kampaņu izdevumi kopā 4653,84 euro. Ziņojumu par saņemtajiem dāvinājumiem (ziedojumiem) iesniegšanas kārtības neievērošana.	400,00	13.05.2015	28.05.2015
6.	Zaļo un Zemnieku savienība	Norādītas nepatiesas ziņas deklarācijā: nav norādīti deputātu kandidātu veikto individuālo priekšvēlēšanu aģitācijas kampaņu izdevumi kopā 2255,82 euro un partijas izdevumi 3650,69 euro. Pieņemts juridiskas personas ziedojums 572,59 euro. Deklarācijas aizpildīšanas kārtības neievērošana, ziņojumu par saņemtajiem dāvinājumiem (ziedojumiem) un paziņojuma par paredzamo priekšvēlēšanu aģitāciju iesniegšanas kārtības neievērošana.	160,00	05.05.2015	14.05.2015

Informācija apkopota uz 30.06.2015.

Saeimas priekšvēlēšanu aģitācijas periodā tika konstatēts, ka priekšvēlēšanu aģitāciju veikušas un apmaksājušas 74 ar politiskajām partijām nesaistītās personas, kuras veica priekšvēlēšanu aģitāciju par kopējo summu 138 527 *euro*.